

Rozhledy 9

ČASOPIS PRO PÍSEMNOU A ELEKTRONICKOU KOMUNIKACI • WWW.NPI.CZ/ROZHLEDY

ROČNÍK 98 • KVĚTEN 2023 • ZDARMA

Po první světové válce se prodávaly stroje ASTRA a PRAGA, které byly inzerovány jako česká výroba, ale šlo pouze o montáž psacího stroje TRIUMPH. Těchto strojů u nás bylo vyrobeno velice málo.

Na Moravě v Boskovcích začala vlastní výrobu továrna Eisler, která sestavila psací stroj Orbis. Výroba však po krátké době zanikla. Neuspěla ani další boskovická firma Minerva.

A konečně se dostávají ke slovu naši vynálezci – akademický sochař **Vojtěch Ihrský**, který v roce 1925 přihlásil k patentování svůj vynález kapsního psacího stroje. Patent mu byl udělen v roce 1928.

Dalším slovenským (nezapomínejte, že existovala Československá republika, takže sem slovenští vynálezci bezesporu patří) vynálezcem kapsního psacího stroje je **Josef Bočkay** z Levoče. Pomocí jeho vynálezu bylo možno vpisovat text do knih, sešitů nebo psát na rovnou plochu.

Do třetice **Gejza Felder** z Košic přihlásil k patentování stroj na psaní písmem hebrejským, perským a vůbec takovým, které se píše z pravé strany na levou.

Barvy českých zemí se rozhodl hájit **Karel Matouš** z Českých Budějovic. Žádost o patent podal v roce 1938, ale následné události mu neumožnily stroj vyrábět. Přitom šlo o stroj velmi praktický, funkční, lehký a cenově dostupný. Byl dodáván s kufříkem a v různých barvách. Díky originálnímu způsobu převodu pohybu z klávesy na typovou páku tzv. „odvalování“ měl stroj velmi lehký úder, takže se na něm příjemně psalo; nevýhodou byl malý počet zhotovitelných kopií.

Výroba stroje Original Matouš se sice po válce rozběhla, ale v roce 1949 byla znárodněna a převedena pod firmu Motorunion České Budějovice. Kvalita strojů se značně zhoršila a v roce 1952 byla úplně zastavena. Celkem se těchto strojů vyrobilo 12 až 13 tisíc.

Největší výrobu psacích strojů pak zahájila Zbrojovka Brno. Ta spolupracovala již od roku 1932 s americkou firmou Remington a od roku 1934 se zde montovaly stroje z dovezených součástí. Později začala některé součástky sama vyrábět. Už v průběhu války začali konstruktéři ve Zbrojovce připravovat výrobu vlastního stroje. První stroje ZETA v počtu 9 200 kusů opustily Zbrojovku v roce 1948.

V roce 1958 začala Zbrojovka vyrábět další český psací stroj – CONSUL. Ačkoliv byly tyto stroje kvalitní a byl o ně zájem, jejich výroba byla definitivně zastavena v roce 1977 v rámci spolupráce zemí zastoupených v Radě vzájemné hospodářské pomoci. Stejný osud – jenomže o čtyři roky dříve – potkal cestovní psací stroje Consul.

V roce 1964 byla v Brně zahájena výroba elektrických psacích strojů a později elektricky řízených psacích strojů, používaných pro vstup a výstup údajů v systémech počítačů. Tyto stroje se vyráběly do roku 1988.

Rozdělení psacích strojů

Psací stroje můžeme rozdělit podle nejrůznějších hledisek. Nejjednodušší dělení je podle pohonu a podle účelu použití.

1. Rozdělení podle pohonu:

a) Mechanické psací stroje

S ručním ovládáním veškerých funkcí.

b) Elektrické stroje

Pro provoz elektrických psacích strojů je nezbytná elektrická energie. Dále je dělíme na **stroje elektromechanické** (u kterých je elektrický pohon kláves kombinován s ručním pohonem pohybu válce při řádkování a návratu vozíku) a **stroje elektronické** (s použitím prvků mikroelektroniky, který umožňuje používat automatizaci řady funkcí a ukládání funkcí a textů do paměti stroje).

2. Rozdělení podle účelu použití:

a) Cestovní psací stroje

Jsou nejmenším typem psacích strojů, o hmotnosti do 5 kg, s výškou do 90 mm. Ukládají se buď do kufříku, nebo do brašny.

b) Přenosné psací stroje

Jsou o něco větší – až do 10 kg, s výškou do 150 mm. Ukládají se do kufříku.

c) Kancelářské psací stroje

U těchto strojů se nepředpokládá časté přemísťování, mají větší hmotnost (nad 10 kg), jejich výška většinou přesahuje 150 mm, jsou mnohem dokonaleji vybaveny nejrůznějšími funkcemi a mají také nejsilnější konstrukci.

d) Speciální psací stroje

Tyto stroje slouží nejrůznějším účelům – jedná se např. o stroje slepecké, popisovací, notové, těsnopisné apod.

What is the multiverse - and is there any evidence it really exists?

Scientists can only see so far before they run into the edge of the universe. Will we ever know if anything lies beyond? We can only guess what lies beyond the edges of the observable universe. It is possible that our universe is just one of many in a much larger multiverse. Movies cannot get enough of exploring these possibilities and science fiction stories are full of creative interactions between alternate realities. And depending on which cosmologist you ask, the concept of a multiverse is more than pure fantasy or a handy storytelling device. Human ideas about alternate realities are ancient and varied. In the middle of the nineteenth century Edgar Allan Poe wrote a prose poem in which he fancied the existence of a limitless succession of Universes. But the multiverse concept really took off when modern scientific theories attempting to explain the properties of our universe predicted the existence of other universes where diverse events take place outside our reality. Stanford University physicist Andrei Linde says that reality exists independently of us. If they exist, those universes are separated from ours, unreachable and undetectable by any direct measurement. And that makes some experts question whether the search for a multiverse can ever be truly scientific. The multiverse is a term that scientists use to describe the idea that beyond the observable universe, some other universes may exist as well. Multiverses are predicted by several scientific theories that describe different possible scenarios - from regions of space in different planes than our universe, to separate bubble universes that constantly spring into existence. The only thing all these theories have in common is that they suggest the space and time we are able to observe is not the only reality. Perhaps the most scientifically accepted idea comes from what is known as inflationary cosmology, which is the idea that in the minuscule moments after the big bang, the universe rapidly and exponentially expanded. Cosmic inflation explains a lot of the observed properties of the universe, such as its structure and the distribution of galaxies. This theory at first looked like a piece of science fiction, although a very imaginative one. The many-worlds interpretation, by Hugh Everett, predicts the presence of branching timelines, or alternate realities in which our decisions play out differently, sometimes producing wildly different outcomes. In this interpretation, you still possess an atomic bomb, you just do not know when it is going to go off.	65 132 198 262 326 389 455 517 581 647 716 784 846 908 972 1036 1101 1166 1231 1296 1363 1429 1496 1561 1625 1690 1753 1819 1886 1950 2016 2080 2143 2206 2272 2337 2402 2465 2531 2593
--	--

Scientists can only see so far before they run into the edge of	65
the universe. Will we ever know if anything lies beyond? We can	132
only guess what lies beyond the edges of the observable universe.	198
It is possible that our universe is just one of many in a much	262
larger multiverse. Movies cannot get enough of exploring these	326
possibilities and science fiction stories are full of creative	389
interactions between alternate realities. And depending on which	455
cosmologist you ask, the concept of a multiverse is more than	517
pure fantasy or a handy storytelling device. Human ideas about	581
alternate realities are ancient and varied. In the middle of the	647
nineteenth century Edgar Allan Poe wrote a prose poem in which he	716
fancied the existence of a limitless succession of Universes. But	784
the multiverse concept really took off when modern scientific	846
theories attempting to explain the properties of our universe	908
predicted the existence of other universes where diverse events	972
take place outside our reality. Stanford University physicist	1036
Andrei Linde says that reality exists independently of us. If	1101
they exist, those universes are separated from ours, unreachable	1166
and undetectable by any direct measurement. And that makes some	1231
experts question whether the search for a multiverse can ever be	1296
truly scientific. The multiverse is a term that scientists use to	1363
describe the idea that beyond the observable universe, some other	1429
universes may exist as well. Multiverses are predicted by several	1496
scientific theories that describe different possible scenarios -	1561
from regions of space in different planes than our universe, to	1625
separate bubble universes that constantly spring into existence.	1690
The only thing all these theories have in common is that they	1753
suggest the space and time we are able to observe is not the only	1819
reality. Perhaps the most scientifically accepted idea comes from	1886
what is known as inflationary cosmology, which is the idea that	1950
in the minuscule moments after the big bang, the universe rapidly	2016
and exponentially expanded. Cosmic inflation explains a lot of	2080
the observed properties of the universe, such as its structure	2143
and the distribution of galaxies. This theory at first looked	2206
like a piece of science fiction, although a very imaginative one.	2272

But it explained so many interesting features of our world that	2337
people started taking it seriously. One of the predictions is	2400
that inflation could repeatedly, perhaps even infinitely, happen	2465
creating a constellation of bubble universes. Not all of those	2529
bubbles will have the same properties as our own – they might be	2594
spaces where physics behaves differently. Some of them might be	2659
similar to our universe, but they all exist beyond the realm we	2723
can directly observe. Another compelling type of multiverse is	2787
called the many-worlds interpretation of quantum mechanics, which	2853
is the theory that mathematically describes how matter behaves.	2917
The many-worlds interpretation, by Hugh Everett, predicts the	2982
presence of branching timelines, or alternate realities in which	3047
our decisions play out differently, sometimes producing wildly	3110
different outcomes. Hugh Everett says that there is actually an	3176
infinite number of parallel Earths, and when you do an experiment	3243
and you get the probabilities, basically all that proves is that	3308
you live on the Earth where that was the outcome of that specific	3375
experiment. But on other Earths, there is a different outcome.	3440
According to this interpretation, versions of you could be off	3504
living the many different possible lives you could have led if	3567
you had made different decisions. However, the only reality that	3633
is perceptible to you is the one you inhabit. All those other	3696
Earths are all overlapping in dimensions we cannot access. It is	3763
a type of multiverse, where multiple scenarios are playing out in	3829
branching realities. In the many-worlds interpretation, you still	3896
possess an atomic bomb, you just do not know exactly when it is	3960
going to go off. And maybe in some of those realities, it will	4024
not. By contrast, the multiple universes predicted by theories of	4091
cosmic inflation are such types of universes, where fundamental	4155
physics can be totally different across the different universes.	4220
In an inflationary multiverse you do not even know if, in some	4284
parts of the universe, things like atomic bombs are even possible	4350
in principle. Unfortunately, you cannot meet yourself. Scientists	4418
do not think it is possible to travel between universes, at least	4484
not yet. However, in a thousand years time from now, who knows.	4548

Jordánsko, tedy celým jménem Jordánské hášimovské království, se nachází na Blízkém východě a sousedí s Izraelem, Sýrií, Saúdskou Arábií a Irákem. Atraktivita Jordánska spočívá jak v jedinečných přírodních oblastech, tak v jeho bohatém kulturním dědictví. Spatříte tu nekonečné pouště a skalní města, vykoupete se na	67 136 205 266 328
nejnižším místě světa a navštívíte antické památky i pozůstatky středověkých hradů. Tamní příroda návštěvníkům nabízí bezpočet možností k výletům a outdoorovým aktivitám. Jordánci, potomci beduínských kmenů, jsou hrdí a přátelští a rádi se s vámi podělí o šálek čaje a kousek svého života. Bezpečnostní situace v zemi	392 456 519 584 649
je dlouhodobě stabilní, proto je vhodná také pro individuální cestování. Jordánsko nabízí kratší i delší výlety. Nejlepšími oblastmi jsou rezervace Dana, Wadi Rum a okolí Petry. Čtyřdenní trek z Dany do Petry byl dokonce časopisem National Geographic uveden jako jeden z nejkrásnějších na světě. V Jordánsku operuje	711 775 846 913 980
velké množství agentur, které vám zajistí průvodce a případné vybavení na jakoukoli trasu. Jestliže se vydáte na delší výlet bez průvodce, měli byste mít už zkušenosti s pohybem a orientací v obtížném terénu a s sebou dostatečné zásoby vody. Počítejte také s tím, že v Jordánsku neexistuje žádná horská záchranná	1042 1106 1171 1234 1296
služba, v případě nouze budete tedy odkázáni jen sami na sebe. Kvalitní turistické mapy prakticky neexistují, ale vyšlo několik průvodců s popisy tras. Pro běžnou navigaci se osvědčily mapy.cz. V Jordánsku naleznete velké množství pískovcových terénů. Právem nejpopulárnější je v tomto ohledu rezervace Wadi Rum, kde najdete	1359 1425 1492 1560 1628
cesty všech možných obtížností. Na místě si můžete také najmout průvodce a spolulezce z řad místních beduinů. Rudé moře nabízí ideální podmínky pro potápění a šnorchlování. Marine Park v Akabě je chráněnou rezervací a zahrnuje příbřežní korálový útes, kde žije rozmanité množství korálů, ryb i jiných mořských živočichů.	1693 1757 1826 1889 1954
Kromě skvělého šnorchlování najdete v Marine Parku přes dvacet míst vhodných pro potápění, a to jak pro začátečníky, tak pro zkušené potápěče. Délka jordánského pobřeží měří pouhých dvacet sedm kilometrů, tísni se na něm přístavy a překladiště s plážemi a hotelovými rezorty. Pláže jsou jak přímo v Akabě, tak v jižní	2020 2082 2147 2212 2278
části, kam se dostanete autobusem asi za půl dináru. Veřejné pláže jsou zdarma a bývají hojně využívány místními. Ženám se doporučuje obléct si na koupání například tričko, aby se vyhnuly nežádoucí pozornosti. Pokud vám budou veřejné pláže nepříjemné, je možné využít i služeb placených pláží patřících k hotelům,	2340 2405 2470 2535 2597

bývají výrazně čistší a koupání v bikinách je zde přijatelné.	2659
Noční život se koncentruje v Ammánu, najdete tu docela rozvinutou	2727
klubovou scénu, hospody i bary. Ačkoli mnohé diskotéky a kluby	2791
mají úplně evropskou atmosféru, nezapomínejte, že jste v zemi,	2854
kde je pití alkoholu na veřejnosti zcela nevhodné. Nakupování je	2920
nejjednodušší v Ammánu, kde naleznete jak velké obchodní domy	2983
západního stylu, tak množství malých butiků a také uměleckých	3045
obchůdků. Kromě toho je v každém městě velké množství malých	3107
obchodů, které prodávají všechno možné od datlí až po pneumatiky.	3173
V obchodech se nesmlouvá, výjimkou jsou třeba stánky u silnic	3236
nebo u turistických památek. Pozor dávejte i na to, že v chudších	3303
a méně obydlených částech Jordánska jsou možnosti nákupu omezené	3369
a v obchodech obvykle najdete jen ty nejzákladnější potraviny. Ve	3436
většině obchodů samozřejmě není k dostání alkohol ani vepřové	3498
maso. Co přivést z Jordánska? Unikátním suvenýrem jsou bezpochyby	3568
kosmetické výrobky z Mrtvého moře. Pokud chcete ušetřit, sůl si	3634
můžete na jeho pobřeží nasbírat sami. U beduinů ve Wadi Rum nebo	3702
v Petře levně seženete tradiční šperky, beduínský čaj, parfémy,	3767
kadidlo nebo šátky. Madaba je nejlepší pro nakupování koberců,	3831
rohoží a ručně vyráběných mozaik. Mezi krásné, ale už dražší	3893
suvenýry patří dřevěné intarzované krabičky, dále ručně malovaná	3958
keramika nebo tradiční vyšívané oděvy. Pokud cestujete s dětmi,	4023
doporučujeme se vyhnout letním měsícům a dbát jak na dostatečnou	4088
ochranu před úžehem a úpalem, tak na zvýšenou hygienu. Na druhou	4154
stranu je Jordánsko k dětem velmi vstřícné – místní obyvatelé	4217
malé děti milují, určitě tak budou centrem pozornosti. V Ammánu	4283
navštívte skvělé dětské muzeum nebo moderní aquapark. Jiných	4345
atrakcí zaměřených na děti v Jordánsku moc nenajdete, ale ty	4407
starší jistě zabaví výlety v přírodních rezervacích, šnorchlování	4473
v Rudém moři nebo jízda na velbloudech. Romantikům doporučujeme	4539
strávit alespoň jednu noc v poušti Wadi Rum, kde si vychutnáte	4606
překrásné západy i východy slunce a v noci neuvěřitelně hvězdnaté	4672
nebe. V Petře se můžete zúčastnit akce Petra by Night a zažít tak	4742
skalní město po setmění, osvětlené jen stovkami svíček. Velkou	4806
každoroční událostí je pak kulturní festival v Jerashi, kde jsou	4872
k vidění hudební a taneční vystoupení, divadelní představení či	4936
překrásně nasvícené starověké město. Festival probíhá v létě, což	5003
je bohužel nejméně vhodné období k návštěvě. V únoru se v Akabě	5069
koná festival tradičního umění, dále je možné navštívit třeba	5131
operní a jazzový festival anebo festival elektronické hudby.	5191

Über die Übersäuerung des Organismus

Das verkörperte Leben ist ein Leben der Morphogenese, ein Prozess	72
ständiger Veränderung somatischer Formen. Unser Soma und die	139
Morphogenese in einem verkörperten Leben wahrzunehmen und zu	203
erfahren, stellt jedoch nicht das dar, was ich ein leibhaftes	265
Leben nenne. Der Formungsprozess des Körpers ist der innerste	332
Kern belebter Existenz. Deswegen der Leib verändert seine Form	401
unwillkürlich indem er einem ererbten Entwicklungs- und auch ein	468
Anpassungsprogramm folgt. Er verändert seine Form ebenfalls durch	538
die Anwendung willentlichen Einsatzes: so lernt er zum Beispiel	606
gehen, sprechen, lesen und natürlich schreiben. Die Fähigkeit zu	675
willentlichem Einsatz erfordert die Kooperation von Muskeln und	742
Kortex. Der Kortex bildet neuronale Kartierungen der muskulären	811
Aktivität und erinnert sie. Das unwillkürliche muskuläre System	881
in Verbindung mit dem Kortex lässt die Entwicklung willentlichen	950
muskulären Einsatzes zu. Willentlicher muskulärer Einsatz erlaubt	1041
dem Organismus, seine ererbten Verhaltensmuster zu differenzieren	1109
und dieser willentliche differenzierende Einsatz besteht in einer	1176
Abstufung von Muskeleinsatz und -tonus, der die Intention und das	1245
Ergebnis ererbter Akte verändert. Die Fähigkeit, muskulären Tonus	1319
zu beeinflussen und ein ererbtes Handlungsmuster zu verändern,	1384
ist der wichtigste evolutionäre Schritt, der hominides Verhalten	1452
in menschliches verwandelt hat. Die Fähigkeit, programmiertes	1517
Verhalten zu verändern, das ist die Grundlage der Entwicklung	1583
willentlichen Selbstmanagements und der Bildung alternativer	1646
Verhaltensweisen gegenüber ererbten. Diese Fähigkeit von Kortex	1716
und Muskulatur, neues Verhalten und Erfahrungen, die vorher nicht	1785
existiert haben zu kreieren, macht den Unterschied zwischen einem	1852
verkörperten Leben und der Formung eines persönlichen leibhaften	1921
Lebens aus. Durch willentliche Morphogenese lernt der Organismus,	1981
sein ererbtes Verhalten zu beeinflussen und die wiederholbaren	2055
Erinnerungsstrukturen zu bilden. Es verläuft durch die Art und	2122
Weise, wie er neue Ausdrucksmuster formt, sie wieder aufruft und	2188
beeinflusst. Willentliche Morphogenese erfordert willentlichen	2253
muskulären Einsatz und schafft so ein persönliches Lebensfeld,	2320
das auch persönliche Bedeutung und gesellschaftlichen Wert hat.	2387
Dies ist es, was ich als leibhaftes Leben bezeichne. Das Leben	2454
des leibhaften Prozesses hängt vom Gebrauch eines willentlichen	2521
Einsatzes ab, mit dem Ziel mehrere Erfahrungen zu erzeugen und	2587
Erinnerungen der Beziehung des Leibes mit sich selbst zu bilden.	2655
Dieses Erinnern ist ein anatomischer Prozess, das ist ganz klar.	2723

Česko-japonský koncert

Mgr. Jindřich Bauer poslal ředitelce Konzervatoře Praha nabídku vstupenek na koncert (viz níže). Ředitelka si ji přečetla a pověřila vás, abyste záporně odpověděl/a. V uvedeném termínu se na vaší škole koná pilotáž zkoušek z anglického jazyka, kterou organizuje Česká školní inspekce. Vyplňte tel. 299 348 607, e-mail: matuchova@konzervator.cz a další odvolací údaje.

Koncertinum

Haškovo nábreží 79/12, 110 00 Praha 1

VÁŠ DOPIS ZN.:

ZE DNE:

NAŠE ZN.: 671/2023-Ba

VYŘIZUJE:

Srbková

TEL.:

229 147 637

MOBIL:

706 414 591

E-MAIL:

produkce@koncertinum.cz

DATUM:

2023-05-02

Konzervatoř Praha

Mgr. Sára Matuchová

ředitelka

Malá Štupartská 83

110 00 Praha 1

Nabídka koncertu

Vážená paní ředitelko,

Vaše škola je známá výchovou mladých umělců.

Nabízíme Vaším studentům vstupenky na ČESKO-JAPONSKÝ KONCERT MLADÝCH HUDEBNÍKŮ, který se uskuteční 30. 6. 2023 v 11:00 h ve Dvořákově síni Koncertina. Vystoupí na něm český smíšený pěvecký sbor Skřivan Střední pedagogické školy Poděbrady se sbormistrem Čestmírem Motykou a Okayama Nagiekukan Symphonic s dirigentem Shigenori Nakigawa. Koncert se koná pod záštitou ministra kultury ČR Davida Helana, velvyslance Japonska v ČR Tetsuo Yakawa, senátora PČR Petra Blatenského a starosty města Okayama Masoo Omonari.

Studentům a pedagogům rezervujeme 200 míst v přízemí sálu. Vstupné činí 170 Kč za osobu. V případě zájmu zašlete vybrané peněžní prostředky na účet uvedený v přiložené faktuře do 5. 6. 2023.

Věříme, že prožijete nevšední chvíle a že si uchováte nezapomenutelné zážitky.

S pozdravem

Mgr. Jindřich Bauer

odd. produkce a vstupenek pro školy

Příloha

Obědy

Jako asistent/ka vedoucího distribuce akciové společnosti Gastroservis (tel.: 272 546 897, mobil: 604 255 442, e-mail: rozvoz@gastroservis.cz) odpovídáte dnešního dne na poptávku Ing. Romana Nováka ze společnosti VISION INVEST, s. r. o. (Kamelova 3564, Praha 10, 106 00), odeslanou před pěti pracovními dny (uveďte konkrétní datum) pod značkou 234/2023 No, která se týkala rozvozu obědů do sídla společnosti. Ujišťujete, že jste schopni dovážet obědy ve všední dny mezi 11. a 12. hodinou. Přesný čas záleží na předchozí domluvě. Obědové menu se skládá z polévky, hlavního jídla a moučníku podle aktuálního jídelního lístku, který obdrží předcházející týden v pátek. Minimální počet obědů pro rozvoz je pět, horní hranice není omezena. Jídla dodáváte vždy teplá a čerstvá. Ke každému jídlu je možné také objednat nápoj dle nápojového lístku, který naleznou na vašich internetových stránkách. Dopis odesíláte pod značkou 345/2023-Ko a podepíše ho váš nadřízený Petr Kolář.

Nábytek

Jste asistentem/kou jednatele společnosti s ručením omezeným LEX TREND (tel.: 545 483 271, mobil: 777 984 326, e-mail: tucek.petr@lextrend.eu) a obrátíte se na společnost KARGO OFFICE, s. r. o. (Francouzská 95, 662 69 Brno), jejichž informace o kancelářském nábytku a zajímavých sezónních slevách poskytovaných na novou modelovou řadu Office A5 při odběru většího množství kusů vás na jejich internetových stránkách zaujaly. Pro zařízení nové pobočky potřebujete kancelářské stoly typu A500B356, konferenční židle Economy Meeting II, kancelářská křesla A5 Vision IV a skříňové nástavce ALFA plus. Zajímá vás konkrétní výše slev a žádáte také o zaslání ceníku a sdělení dodacích lhůt. Dopis odesíláte dnešního dne pod značkou 365/2023-Tu a podepíše ho váš nadřízený Petr Tuček.

Sektorové účty

Máte k dispozici vybrané ukazatele čtvrtletních sektorových účtů v ČR. Míra úspor ve 3. čtvrtletí 2021 byla 15,86 % a ve 4. čtvrtletí 19,58 %, ve 3. čtvrtletí 2022 byla 17,45 % a ve 4. čtvrtletí 21,08 %. Míra investic – %; 9,83; 10,66; 9,52; 10,38. Průměrný měsíční příjem na osobu – v Kč; 32 594,83; 35 004,97; 36 640,82; 38 023,61. Průměrný měsíční příjem ze zaměstnání – v Kč; 38 063,78; 41 089,98; 40 206,24; 44 074,11. Průměrná měsíční spotřeba na obyvatele – v Kč; 28 670,80; 29 924,34; 31 522,29; 31 777,36. Nezapomeňte uvést, že sezónně neočištěné údaje domácností uveřejnil Český statistický úřad na svých webových stránkách 31. 3. 2023.

Stavební povolení

Zpracujte do přehledné tabulky údaje o stavebních povoleních v Královéhradeckém kraji v roce 2021, získané ze Statistické ročenky Královéhradeckého kraje – 2022 uveřejněné na www.czso.cz 20. prosince 2022. Okres Hradec Králové měl celkem 1 264 stavebních povolení, a to na budovy bytové 476, na budovy nebytové 254 a na inženýrské stavby 534. Jičín – 571; 206; 127; 238. Náchod – 858; 315; 186; 357. Rychnov nad Kněžnou – 791; 286; 133; 372. Trutnov – 856; 314; 195; 347. Doplňte součtový řádek.

Silnice a dálnice

Sestavte do přehledné tabulky silnice a dálnice v Královéhradeckém kraji k 1. 1. 2022 získané ze Statistické ročenky Královéhradeckého kraje – 2022 uveřejněné na www.czso.cz 20. prosince 2022. Okres Hradec Králové měl celkem 825 km, a to dálnic 37, silnic I., II. a III. třídy 95 km, 157 km a 536 km. Jičín – 876; –; 91; 156; 629. Náchod – 636; 6; 60; 153; 417. Rychnov nad Kněžnou – 781; –; 74; 258; 449. Trutnov – 645; –; 114; 180; 351. Doplňte součtový řádek.

Dopravní cesty

V souboru **2023_09_tabulka4.xlsx** upravte tabulku podle požadavků ke státní zkoušce. V prvním sloupci je uvedený kraj, ve druhém železniční trati, ve třetím dálnice, ve čtvrtém až šestém silnice I., II. a III. třídy a v sedmém vodní cesty. Doplňte součtový řádek.

Maso

V souboru **2023_09_tabulka5.docx** upravte tabulku podle požadavků ke státní zkoušce. V prvním sloupci je uvedena země, ve druhém a třetím hovězí maso v letech 2020 a 2021, ve čtvrtém a pátém vepřové maso v letech 2020 a 2021, v šestém a sedmém skopové maso v letech 2020 a 2021, v osmém a devátém drůbeží maso v letech 2020 a 2021.

Žížaly nad zlato

Stejně jako další půdní organismy jsou žížaly velmi důležitými	64
pomocníky každého zahrádkáře. Pracují dnem i nocí a vytvářejí	127
v půdě chodbičky, díky čemuž zemina lépe zadržuje vodu. Navíc	190
rozkládají a recyklují odumřelé rostliny, což do půdy uvolňuje	255
velké množství živin. Prospívá to půdním mikroorganismům, houbám	321
 a samozřejmě i rostlinám, které v půdě pěstujeme. Na Zemi žije	386
velké množství různých druhů žížal. V naší přírodě nejčastěji	449
potkáte žížalu obecnou a žížalu hnojní. Konzumují organickou	511
hmotu, jako jsou zbytky rostlin a spadlé listí spolu s částčkami	577
půdy a zrnky písku, v těle vše rozloží na menší části a výslednou	643
 hmotu pak vyloučí. Jejich tělo je dobře chráněné, proto se mohou	709
pohybovat i ve ztuhlé půdě a postupně ji tak kypřit. Vzniklé	773
chodbičky pak slouží jako prostor pro růst kořinek a pohyb jiných	839
živočichů. Dobrá struktura půdy zajistí dostatek kyslíku, vody	903
a dalších živin. Zajímavostí je, že žížaly nemají oči, orientují	969
 se podle světla a vibrací v půdě. Za pouhý jeden den může žížala	1035
zkonzumovat potravu o hmotnosti vlastního těla. Největší žížaly	1100
žijí v Austrálii a měří až dva metry, u nás dorůstá nejdelší druh	1167
žížaly půl metru. V příznivých podmínkách jsou žížaly aktivní po	1233
většinu roku, suché měsíce však přecházejí v klidovém stadiu.	1295
 V rašelinných a písčitých půdách se vyskytuje velmi málo žížal,	1360
více jich najdeme v jílovitých a hlinitých půdách, nejvíce pak	1423
v půdách humózních. Pro aktivitu žížal je velmi důležitá vlhkost.	1490
Důležitou roli hrají žížaly v potravním řetězci, jsou potravou	1554
pro celou řadu živočichů. Všem známý je kos černý, který vytahuje	1621
 žížaly jednu po druhé z půdy, ale žížalami se živí také špačci,	1685
drozdi, ježci, žáby, krtci a další. Na žádné přírodní zahradě	1748
nemůže chybět kompost. Vyrobit si kompost není nic složitého.	1811
Jeho nedílnou součástí jsou žížaly, které můžete na kompostu	1873
přikrmovat i různými zbytky z domácnosti. Ocení slupky a odřezky	1939
 z ovoce a zeleniny, lógr z kávy nebo vylouhovaný čaj. Z českých	2005
žížal je do kompostu nejlepší žížala hnojní. Miluje totiž hnilý	2072
rostliny, tedy kompost, mokrou hnilý slámu nebo i hnůj. V Česku	2142
žije asi padesát druhů žížal, do skupin se dělí podle toho, ve	2205
které části půdy se vyskytují. Pokud vytvoříte optimální podmínky	2272
 pro žížaly, ony vám pak na oplátku vytvoří dobré podmínky pro	2334
vaše rostliny. To vám zajistí nejen výrazně lepší úrodu, ale také	2401
dlouhodobou udržitelnost. Hýčkejte si tedy na své zahradě žížaly,	2468
jsou to opravdu zdatní a nenahraditelní pomocníci. Ostatně kdo	2532
jiný by pro vás pracoval téměř nonstop a bez nároku na mzdu?	2594

Dnešní úkol zpracovává grafickou úpravu textu pseudonáhodně vytvořeného z příkazu =lorem(počet odstavců, počet vět), který vygeneruje pseudolatinský text, je-li povoleno Nahrazovat text během psaní v Možnostech automatických oprav.

1. Otevřete si dokument **text.docx** a uložte pod názvem **reseni.docx**.
2. Upravte formát dokumentu na A5 na šířku s okraji ze všech stran 1,8 cm, navíc u hřbetu vlevo 0,5 cm.
3. Odstavce s písmem řezu tučná kurzíva budou stylem Nadpis 1.
4. Odstavce s písmem řezu kurzíva budou stylem Nadpis 2.
5. Odstavce s písmem řezu tučné budou stylem Nadpis 3.¹
6. Upravte styly podle následující tabulky.

Styl	Písmo	Zarovnání	Mezery odstavce (b.)	
			před	za
Normální	Garamond, 10 b.	Do bloku, 1. řádek 0,75 cm	5	5
Nadpis 1	Arial Black, 19 b.	Na střed	0	15
Nadpis 2	Aharoni, 15 b., tučné	Doleva	10	5
Nadpis 3	Aharoni, 13 b., kurzíva	Doleva	5	5

7. Nadpisům zadejte barvu odstínů zelené, od tmavé pro Nadpis 1, po středně zelenou pro Nadpis 3.
8. Řádkování v celém dokumentu bude jednoduché.
9. Odstavce stylem Nadpis 1 budou vždy na začátku nového oddílu.²
10. Odstraňte ručně vložené konce řádků a ručně vložené konce stránek.
11. S pomocí víceúrovňového číslování nastavte pro Nadpis 1 velké římské číslice (velikost 30 b., barva stejného odstínu jako Nadpis 1); pro Nadpis 2 římské číslice z nadpisu vyšší úrovně, tečky a velkého písmene (vzor I.A), které bude 1 cm před levým okrajem a text bude u levého okraje; pro Nadpis 3 obyčejné číslování se závorkou (vzor 1)), které bude začínat po každém Nadpisu 1.³
12. Na prvních stránkách každého oddílu bude vlevo nahoře v rohu zelený čtvrtkruh o poloměru 3 cm.⁴
13. Do záhlaví vzdáleného 1 cm od horního okraje stránky vložte do všech stránek kromě začátku oddílů odkaz na Nadpis 1 zarovnaný doleva a naformátovaný písmem Garamond 7 bodů.⁵
14. Do zápatí všech stránek vložte na střed číslo stránky/počet stránek, nastavte stejné formátování jako záhlaví.
15. Na konec dokumentu vložte stránku, která bude bez záhlaví a zápatí a bude na ní obsah sestavený z Nadpisů 1 a Nadpisů 2.
16. Na 13. stránku vložte novou stránku s obsahem. Obsahu bude předcházet nadpis Obsah stylem Nadpis 1 bez číslování. Obsah bude podle šablony s Nadpisy 1 a Nadpisy 2, písmo Calibri 10 bodů bez meziodstavcových mezer a odsazení zleva nebo zprava, čísla nadpisů budou vlevo, text 1 cm od okraje.
17. Soubor uložte ve formátu docx a ve formátu pdf.

Hromadná korespondence

1. V souboru **seznam.xlsx** máte tabulku údajů o lidech, kterým máte vytvořit vizitky o rozměrech 90 × 50 mm. Těžší varianta je v souboru **seznam2.xlsx**, kde jsou jména a příjmení v jedné buňce v pořadí příjmení jméno.
2. Vizitky budou na listu A4 s 1,5cm okraji.⁶
3. Jméno a příjmení bude na 1. řádku, písmo Cambria, 27 b.
4. Pod ním 21 bodů bude adresa, písmo Cambria 12 b. Na 3. řádku bude PSČ a město, stejné písmo, bez meziodstavcové mezery.
5. Na čtvrtém řádku, 10 bodů pod adresou bude vlevo telefon a vpravo mail.
6. Celý obsah bude svisle na střed. Pro každého člověka z tabulky vytvořte celou stránku vizitek.
7. Vizitka bude ohraničena černou čarou o tloušťce 1 b.

Zdrojové soubory stáhnete ze stránky www.npi.cz/rozhledy

8. Uložte nesloučené i sloučené vizitky pod názvy *vizitky-neslouceno.docx* a *vizitky -slouceno.docx*.

¹ Do pole najít v dialogovém okně Najít a nahradit se postupně vloží formát písma Tučné, Kurzíva, pak není Tučné, Kurzíva a nakonec Tučné, není Kurzíva. Mezi variantami Tučné, není Tučné, se přepíná klávesovou zkratkou CTRL+B, apod.

² Oddíly se zadávají ručně přes kartu Rozložení; je potřeba zadat odsazení zápatí a záhlaví před rozdělením na oddíly.

³ Nutné dělat jako Víceúrovňové číslování; pro Nadpis 3 se zadá, že se čísluje od začátku po Úroveň 1.

⁴ Zadává se do záhlaví jako jiné záhlaví na první stránce (a oddíly budou přejímat záhlaví z předchozích oddílů) jako kruh o šířce a výšce 6 cm, který se posune o –3 cm doleva a nahoru vůči stránce.

⁵ Zadá se do záhlaví dalších stránek přes Vložení – Rychlé části – Pole – název pole StyleRef: Nadpis 1.

⁶ Vychází to na 2 vizitky vedle sebe a 5 pod sebou.